

Bijlage 5: inventariserend veldonderzoek archeologie

1. Projectgegevens

Gemeente: Zutphen

Toponiem: Voorsterallee Crematorium

Projectcode: VOO'08

Archis-onderzoeksnummer: 22636

Archis-vondstmeldingsnummer: 407879

Coördinaten (x/y): 212.649/ 463.013

212.665/ 463.228

212.850/ 463.157

212.912/ 463.088

212.714/ 463.052

212.719/ 463.025

Periode van uitvoering: 06-08-2008 t/m 13-08-2008

Opdrachtgever: Sleuf 1, gemeente Zutphen- afdeling gronddaken. Sleuf 2-6, Rondon Rouw bv, dhr. G. Brinkhorst

Uitvoerder: Gemeente Zutphen, Sector Ruimte- afdeling BMA, bureau archeologie

Opgravingsleiding: drs. K.C.J. van Straten

Aantal uitgegeven putnummers: 6

Aantal uitgegeven vondstnummers: 153

Aantal uitgegeven spoornummers: 368

Aantal uitgegeven fotonummers: 87

Documentatie bevindt zich per 1 november 2008 in het Regionaal Archief Zutphen, Spiegelstraat 13-17, 7201 KA Zutphen

Vondstmateriaal bevindt zich per 1 november 2008 in het Gemeentelijk Depot voor Bodenvondsten, Dieserstraat 11, 7201 NA Zutphen

2. Inleiding

In augustus 2008 heeft bureau archeologie van de gemeente Zutphen een inventariserend veldonderzoek in de vorm van proefsleuven uitgevoerd op een perceel direct ten noorden van de Oosterbegraafplaats aan de Voorsterallee in Zutphen (Afb.1 en 2). Het onderzochte perceel, dat momenteel in gebruik is als grasland, is de beoogde locatie voor een kleine uitbreiding van de begraafplaats en een nieuw te bouwen crematorium met parkachtige omgeving met lanen, waterpartijen en strooiveld (Afb. 3).

Op de archeologische waardenkaart van Zutphen staat het perceel aangemerkt als een hoge, bekende waarde.¹ Circa 40m ten westen van het perceel ligt een archeologisch monument (nr. 12.812) en in de directe omgeving zijn reeds vele archeologische vondsten gedaan.² Het gaat hier met name om vuurstenen artefacten uit het mesolithicum, aardewerk, munten en andere gebruiksvoorwerpen uit de Romeinse tijd en de middeleeuwen. Dit werd bevestigd door het archeologisch inventariserend onderzoek (booronderzoek) op dit perceel door BAAC uit 2002.³ Vanwege de hoge archeologische waarde van het terrein gaven de voorgenomen bodemverstoringen die voortvloeien uit de uitbreiding van de begraafplaats en de bouw van een crematorium en aanleg van het park aanleiding tot het uitvoeren van een archeologisch onderzoek in de vorm van proefsleuven. Doel van dit onderzoek was het onderzoeken van het plangebied op de aanwezigheid van bewoningssporen uit met name de late prehistorie (ijzertijd), Romeinse tijd en de middeleeuwen. In deze rapportage worden de resultaten van dit onderzoek en het hier uit voortvloeiende selectieadvies besproken.

6.7. Samenvatting

In alle sleuven zijn sporen van bewoning aangetroffen. De grootste sporenclusters bevinden zich in sleuven 1-4. Deze sporen vormen mogelijk de neerslag van één of meerdere erven die op basis van het aardewerk grofweg in de Late Prehistorie te dateren zijn. Het handgevormde aardewerk dat wel nauwkeuriger kon worden gedateerd, wijst op een datering in de Vroege of Midden- IJzertijd. In het oostprofiel van proefsleuf 4 is tevens een crematiekuil aangetroffen, zonder sporen van een bijbehorend grafmonument. Dit is de enige begraving die is aangetroffen, maar mogelijk bevinden zich buiten deze sleuf nog meer begravingen. Een graf vrij dicht bij sporen van een erf wijst eerder op een datering in de Midden IJzertijd. In de Late Bronstijd en Vroege IJzertijd werden de doden vooral bijgezet in grote centrale urnenvelden met prominente grafstructuren zoals grafheuvels met kringgreppels. Een latere bewoningsfase is echter niet uit te sluiten.

In spoor 66 werd een fragment zeer sterk verbrand aardewerk aan getroffen dat mogelijk Hessens-Schortens kan zijn en dus tussen de 6^e tot de 9^e eeuw gedateerd kan worden. De scherf is echter dermate versinterd dat deze niet met zekerheid kon worden gedetermineerd. In de oude akkerlaag werden op twee plaatsen in het plangebied houtskoolrijke kuilen aangetroffen. Deze vermoedelijke meilerkuilen, gebruikt voor het produceren van houtskool, stammen mogelijk uit de Karolingische tijd. Andere vondsten uit de Vroege Middeleeuwen zijn echter niet aangetroffen. Naast deze prehistorische sporen is een tweetal greppels uit de Nieuwe Tijd in het zuiden en noorden van het plangebied aangetroffen. Eén van deze greppels, gelegen in sleuf 2, kon op basis van een tabakspijp in het einde van de 18e tot het

¹ Groothedde 2007

² o.a. Archis-waarnemingsnummers: 31005-6, 31069, 31076, 151826-7, 217659

³ Hulst 2002

begin van de 19e eeuw worden gedateerd. Van de andere greppel was een nauwkeurigere datering dan Nieuwe Tijd niet mogelijk. Sporen van een mogelijke voorganger van de boerderij aan de Voorsterallee 91 zijn niet aangetroffen. Reden hiervoor is mogelijk dat het onderzoeksgebied grotendeels te ver verwijderd van het huidige erf ligt.

De prehistorische vindplaats lijkt in het noordoosten begrensd te worden door één of meerdere greppels. Ten noorden van deze greppels duikt het reliëf en vertoont de C-horizont reductie kenmerken. Afgezien van twee sporen direct ten noorden van de greppel in sleuf 6 zijn ten noorden van deze greppel(s) geen prehistorische sporen meer aangetroffen.

Het bovenste deel van de sporen is opgenomen in de bovenliggende akkerlaag. Verder zijn er echter geen grote verstoringen in het gebied aangetroffen. In de akkerlaag is behalve aardewerk uit de onderliggende sporen en niet nader te dateren handgevormd aardewerk geen materiaal aangetroffen, dat deze akkerlaag preciezer kan dateren dan na de onderliggende bewoningsfase(s) en voor de bovenliggende plaggenlaag die in sleuf 2-4 aanwezig was. In deze plaggenlaag is slechts een geringe hoeveelheid vondstmateriaal aangetroffen. Een enkele scherp prehistorisch aardewerk dient te worden beschouwd als opspit. Deze oudere opspit buiten beschouwing gelaten, dateert het materiaal grofweg tussen de late 12^e en de 15de eeuw. Het plaggendek is dus waarschijnlijk in of na deze periode opgeworpen. De plaggenlaag in sleuf 2-4 en de oude akkerlaag in sleuf 1, 5 en 6 werd afgedekt door de bouwvoor waarin materiaal uit de prehistorie tot en met de Nieuwste Tijd was opgenomen.

